

Forskningsrådets strategi



Innhold

Høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning 08

Miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft 10

Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne 13

Velfungerende forskningssystem 16

God rådgivning 19

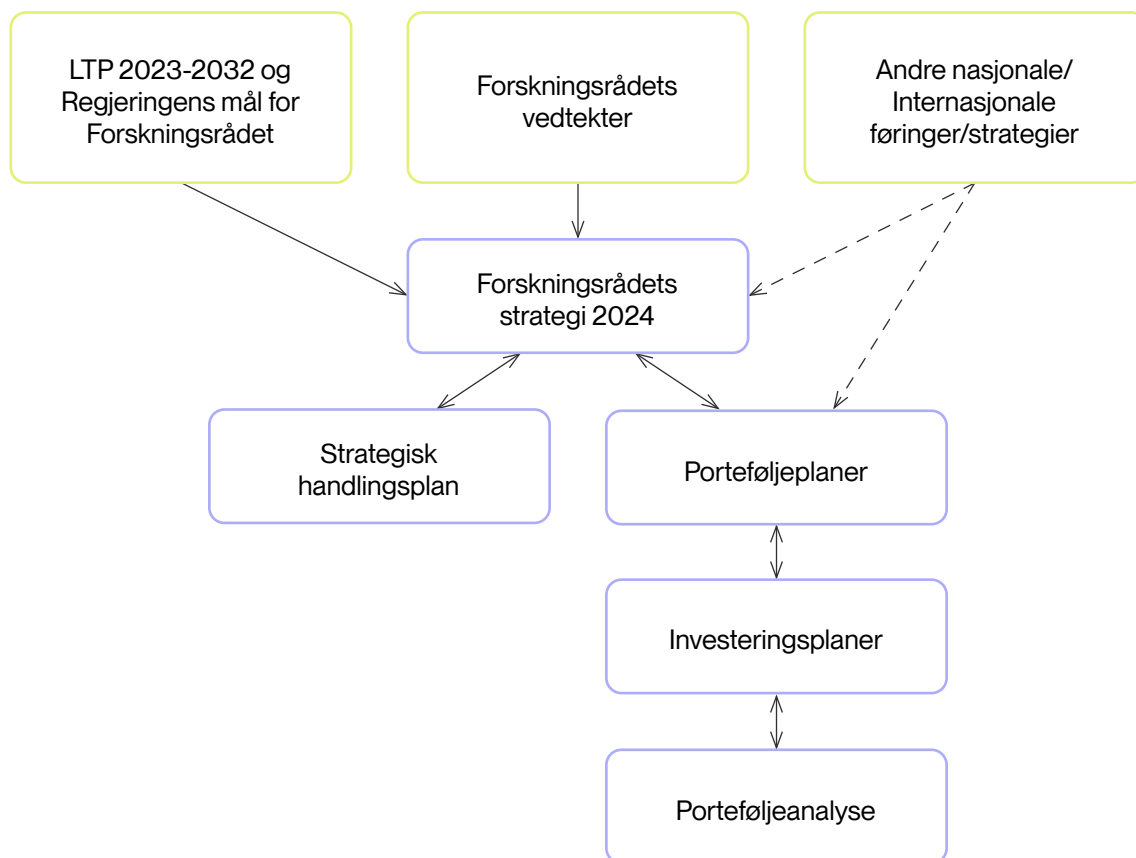
Virksomhetsutvikling 21

Idékraft verden trenger



Norge har ett sterkt, kompetent og uavhengig Forskningsråd. Forskningsrådet arbeider for et samfunn der forskning blir skapt, brukt, utfordret, verdsatt og delt gjennom effektive og helhetlige virkemidler for forskning og forskningsdrevet innovasjon. Vi bidrar til å øke kvaliteten på forskningen gjennom våre egne og internasjonale konkurransearenaer, vi gir uavhengige råd om forsknings- og innovasjonspolitik, og bidrar til at kunnskap blir tatt i bruk for å løse de store samfunnsutfordringene.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning, Forskningsrådets vedtekter og regjeringens mål for Forskningsrådet gir rammen for Forskningsrådets virksomhet og ligger til grunn for denne strategien. I likhet med langtidsplanen har vår strategi et langsiktig perspektiv og er ikke tidsavgrenset. De mer konkrete prioriteringene vil rulleres i takt med endringsbehovene.



Strategien i Forskningsrådets styringssystem

Vi skal i samarbeid med sektoren sikre fundamentet – den grunnleggende forskningen

Forskningsrådet spiller en viktig rolle for at forskningssystemets viktigste ressurs – forskerne selv – skal kunne utvikle sine ideer og ambisjoner og fremskaffe ny kunnskap i sine forskningsmiljøer. Forskning av høy kvalitet styrker Norges kunnskaps- og kompetanseberedskap og flytter grensene for hva vi vet, forstår og kan få til. Forskning gir innsikt og forståelse, er en grunnleggende del av samfunnets kulturelle utvikling og bidrar med kunnskap til en opplyst samfunnsdebatt. Mangfold i forskning, og blant forskere, bidrar til bredde i perspektiver og økt innovasjon.

Langsiktighet og stabilitet i forskningssystemet er viktig for å utvikle den kunnskapen samfunnet trenger. Senterordninger og satsing på forskningsinfrastruktur bidrar til dette, og strukturerer det norske forskningssystemet. Vi bidrar til kunnskap på alle samfunnsområder ved å legge til rette for at Norge har gode forsknings- og utviklingsmiljøer som kan arbeide langsiktig og respondere raskt på nye utfordringer.

Vi skal bidra til forskningsbasert kunnskap som er nødvendig for å møte de store utfordringene

Forskning har ført til store framskritt og løst mange av de problemene samfunnet har stått overfor. Gjennom forskning kan nye løsninger skape et bedre liv for alle. Vår tid er imidlertid også preget av klima- og naturkrise, internasjonale konflikter, migrasjon og store demografiske og økonomiske endringer som truer velferdssamfunnets bærekraft og oppslutningen om demokratiske institusjoner.

Forskning for nasjonal sikkerhet og beredskap er nødvendig for å redusere samfunnets sårbarhet. Det er nødvendig å styrke forskning i hele bredden, fra den nasjonale beredskapen til sektor-myndighetenes ansvarsområder. Forskning er også viktig for å redusere konflikt og usikkerhet. Flere teknologier og fagområder har brede anvendelsesområder. Det er nødvendig å etablere nye løsninger som fremmer samarbeid mellom militære og sivile forsknings- og innovasjonsmiljøer, og som ivaretar åpenhet og behovet for skjermet informasjon.

Velferdssamfunnets evne til å gi tjenester og trygghet til alle er under press, og forskning og innovasjon som kan bidra til bedre folkehelse og levekår i møtet med de demografiske endringene, er avgjørende. Velferden vår sikres gjennom omstilling og verdiskaping. Det grønne og digitale skiftet vil kreve nye løsninger både i offentlig sektor og næringslivet. Behovet for kompetent og tilstrekkelig arbeidskraft er en nøkkelfaktor. Forskningsrådet skal gjennom våre virkemidler bidra til et kompetanseløft for å møte utfordringene samfunnet står overfor. Og dermed bidra til å sikre et inkluderende og kompetent

arbeidsliv, en offentlig sektor som leverer gode og effektive tjenester og et internasjonalt konkurransedyktig næringsliv.

Vi skal bidra til at næringslivet og offentlig sektor i hele landet har ordninger som fremmer omstilling. De muliggjørende teknologiene smelter sammen og gir nye muligheter, med digitalisering som en sentral drivkraft. Mestring, ansvarlig bruk og utvikling av teknologier, er avgjørende for deltagelse, verdiskaping, konkurranseevne og velferd. En vellykket grønn omstilling avhenger av en rettferdig og inkluderende digital omstilling. Forskningsrådet skal bidra til økt innsikt i hvordan denne omstillingen påvirker hvordan vi lever, arbeider og samhandler.

Vi skal styrke samarbeid nasjonalt og internasjonalt

Et økende behov for å se kunnskap og teknologi fra ulike områder i sammenheng krever godt samspill, koordinert innsats, og utstrakt samarbeid på tvers av fag-, sektor-, aktør- og landegrenser. Forskningsrådet vil i samarbeid med øvrige aktører i forsknings- og innovasjonssystemet, bidra til å utvikle samfunnet i takt med et endret utfordringsbilde. Globale og nasjonale samfunnsutfordringer utløser behov for dyptgripende omstilling, krever nye grep og partnerskap og skaper nye muligheter for nyteknisk hvor forskning står helt sentralt.

Internasjonalt forskningssamarbeid kobler verden sammen i en tid der internasjonalt samarbeid svekkes. Det er derfor viktigere enn noen gang å ivareta et ansvarlig internasjonalt samarbeid og åpenhet i forskning, samtidig som vi ivaretar behov for å skjerme forskning og forskningsresultater på utvalgte fag- og teknologiområder.

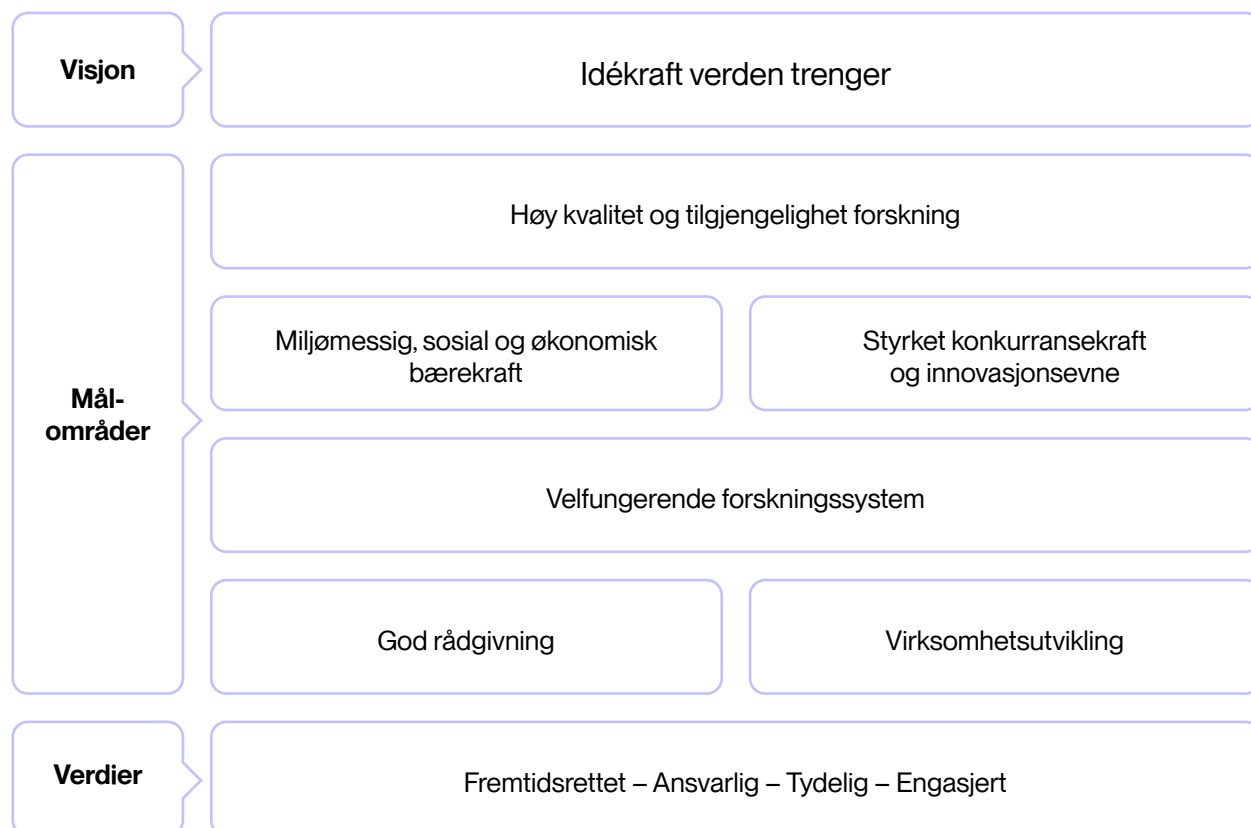
Vi skal bidra til en kunnskapsbasert forskningspolitikk

I tillegg til å realisere regjeringens overordnede forskningspolitikk er Forskningsrådet også regjeringens viktigste rådgiver om forskning og forskningspolitikk. Dette innebærer å videreutvikle den uavhengige kunnskapsbaserte rådgivningen til forskningspolitiske myndigheter knyttet til hele bredden i forsknings- og innovasjonssystemet, samt råd til departementene knyttet til departementenes bevilgninger og Forskningsrådets investeringer. Den forskningspolitiske rådgivningen skal bygge på et solid kunnskapsgrunnlag og utstrakt dialog med aktører i forsknings- og innovasjonssystemet.

Forskningsrådet vil legge til rette for at de forskningsutøvende institusjonene, næringsliv

og offentlige virksomheter, og aktører i sivilsamfunnet samarbeider godt når forskningen gjennomføres og når resultatene skal tas i bruk. Dette gjør vi blant annet ved å bidra til økt dialog ved å skape og videreutvikle møteplasser for forskere og de som skal ta forskningen i bruk.

Nedenfor utdyper vi de viktigste endringene og prioriteringene Forskningsrådet skal arbeide med framover, sortert på seks målområder. Målområdene beskriver hvor det er særlig viktig for Forskningsrådet å få til en endring. Prioriteringene løfter fram de viktigste grepene vi skal gjøre for å få til endringene og bidra til å løse utfordringene, og er ikke heldekkende for Forskningsrådets arbeid og ansvarsområder.



Vår visjon, verdier og målområder

Målområde:

Høy kvalitet og tilgjengelighet
i forskning



Forskningsrådet bidrar til flere verdensledende fagmiljøer



Forskningsrådet skal bidra til å identifisere og bygge opp norske verdensledende fagmiljøer, innenfor grunnleggende forskning, anvendt forskning og forskningsbasert innovasjon.

Forskning av høy kvalitet flytter kunnskapsfronten og bidrar til utvikling av forskningsområdene som annen forskning kan bygge videre på og utgjør en beredskap for å møte ukjente, nye samfunnsutfordringer. Forskningsrådet vil bidra til høy kvalitet på forskningen nasjonalt gjennom virkemidler som styrker fremragende fagmiljøer og fremmer internasjonalt forskningssamarbeid. Vi skal arbeide for å øke tilslagsprosenten for norske forskere på de europeiske konkurransearenaene som fremmer høy vitenskapelig kvalitet innenfor Horisont Europa.

Vi utvikler virkemidler for forskning av høy kvalitet innenfor og på tvers av fagområder. Våre konkurransearenaer skal sikre høy kvalitet i forskningen og ha høy legitimitet. Forskningsrådet stiller videre krav til høy etisk standard i prosjektene som får finansiering. Vi gir unge lovende forskere mulighet til å utvikle egne forskningsideer og karrierer.

På noen kritiske samfunnsområder er det ikke forskning med høy nok kvalitet, eller tilstrekkelig kapasitet i forskningssystemet. Det er viktig å identifisere disse svakhetene og iverksette tiltak for styrke kvaliteten og kapasiteten. Det er også behov for å stimulere til samarbeid for å sikre at forskningen blir tatt i bruk.

Prioriteringer:

- Vi løfter kvaliteten på norsk forskning gjennom våre nasjonale konkurransearenaer og stimulere til økt suksess på internasjonale konkurransearenaer.
- Vi fremmer nyskapende forskningsideer, nye verdensledende fagmiljøer og løfter frem lovende forskere.
- Vi bidrar til at ny kunnskap deles og forskningens funn og resultater tas i bruk.

Målområde:

Miljømessig, sosial
og økonomisk bærekraft



Forskningsrådet utløser forskning og forskningsbasert innovasjon som gir oss nye svar på hvordan samfunnsutfordringene kan løses og hvordan eksisterende kunnskap kan tas raskere i bruk

Bærekraftig samfunnsutvikling handler i stort om å møte vår tids behov for rettferdig og ansvarlig utvikling innenfor naturens tålegrense, sikre like muligheter for god helse og livskvalitet, og opprettholde et inkluderende velferdssamfunn. Det trengs nye løsninger for raskt å redusere utslipp, sikre en bærekraftig natur- og arealforvaltning på land og til havs. Det må utvikles nye samarbeidsformer på tvers av sektorer for å redusere ulikhet, motvirke utenforskap, og opprettholde tillit til demokratiske institusjoner. Bærekraftutfordringene henger tett sammen. Utfordringene knyttet til miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft er globale, men det er store forskjeller mellom land i mulighetene for å løse utfordringene, og hvor langt man er kommet.

Forskningsrådet skal bidra til å utvikle kunnskap som belyser muligheter, utfordringer og dilemmaer, inkludert kunnskap om hvordan man faktisk klarer å gjennomføre en reell omstilling av samfunnet, som både er rettferdig, lokalt og globalt, og peker i en retning som gir bedre miljø, helse og livskvalitet. Samtidig er det viktig at naturmangfoldet og tradisjonell kunnskap ivaretas slik at allerede eksisterende næringer kan utvikles.

Vi har også en rolle i å se hvordan forskning samspiller med andre virkemidler. For å utvikle de beste løsningene må forskningsbasert kunnskap kombineres med bredden av erfaringsbasert

kunnskap fra næringslivet, offentlig og sivil sektor og samfunnet ellers. Vi skal arbeide for at ny kunnskap i større grad, og raskere, blir tatt i bruk i politiske beslutningsprosesser, i offentlig forvaltning, tjenesteyting og i samfunn og næringsliv.

For å møte utfordringene må vi videreutvikle og eksperimentere med våre verktøy og virkemidler slik at de legger til rette for samarbeid mellom land, disipliner, sektorer og finansieringskilder. Vi må også balansere mellom behovet for langsiktighet og behovet for høy endringstakt.

Prioriteringer:

- Vi fremmer fag- og sektorovergripende forsknings- og innovasjonsprosesser som løser samfunnsutfordringer og tar kunnskap raskere i bruk.
- Vi arbeider målrettet for å stimulere til og tilrettelegge for kunnskap som samfunnet trenger innenfor de tematiske prioriteringene i langtidsplanen.
- Vi styrker internasjonalt forskningssamarbeid for å løse felles utfordringer knyttet til bærekraft, menneskerettigheter og bidrar til høye etiske standarder.

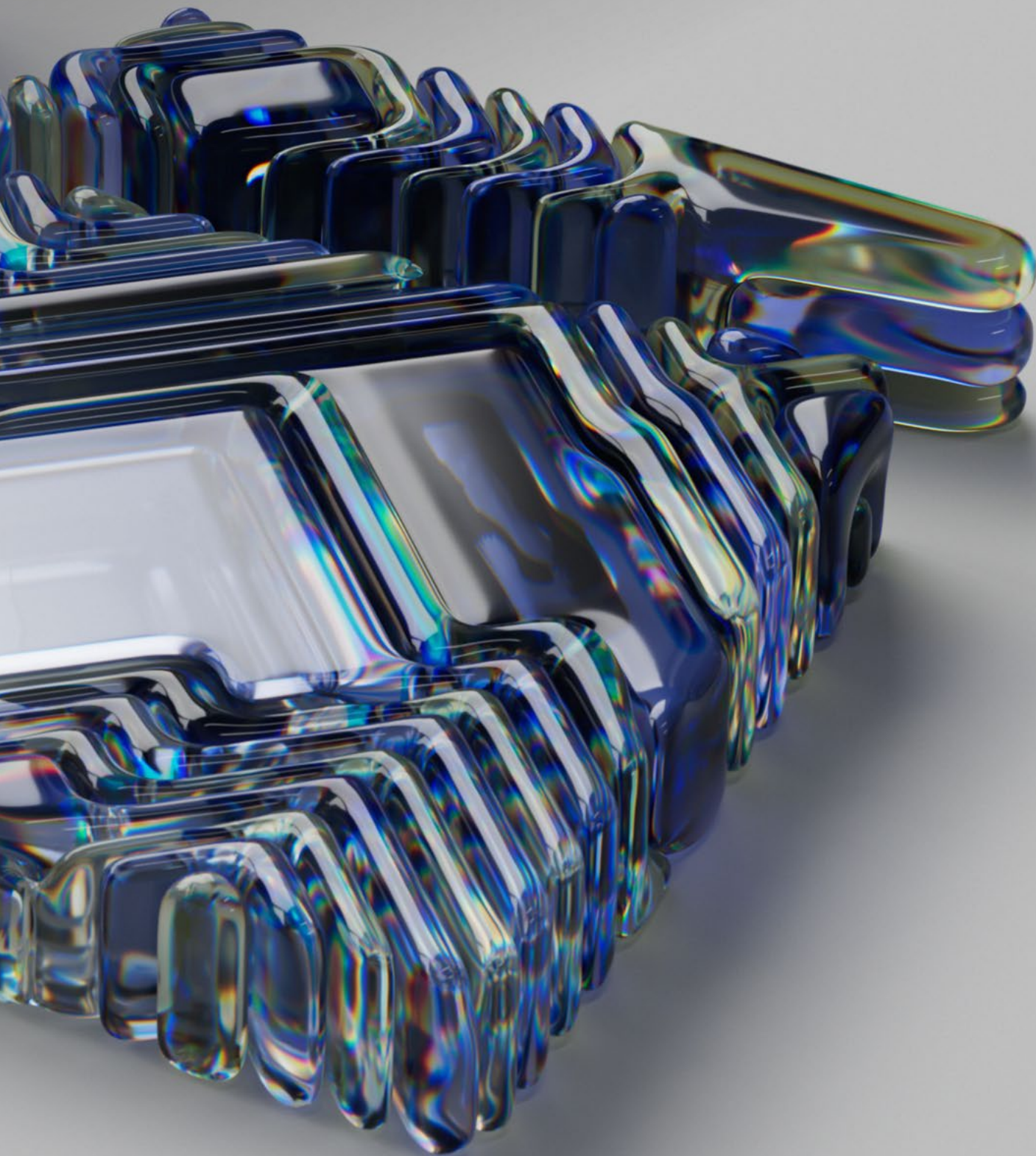


Foto: Anne Valeur

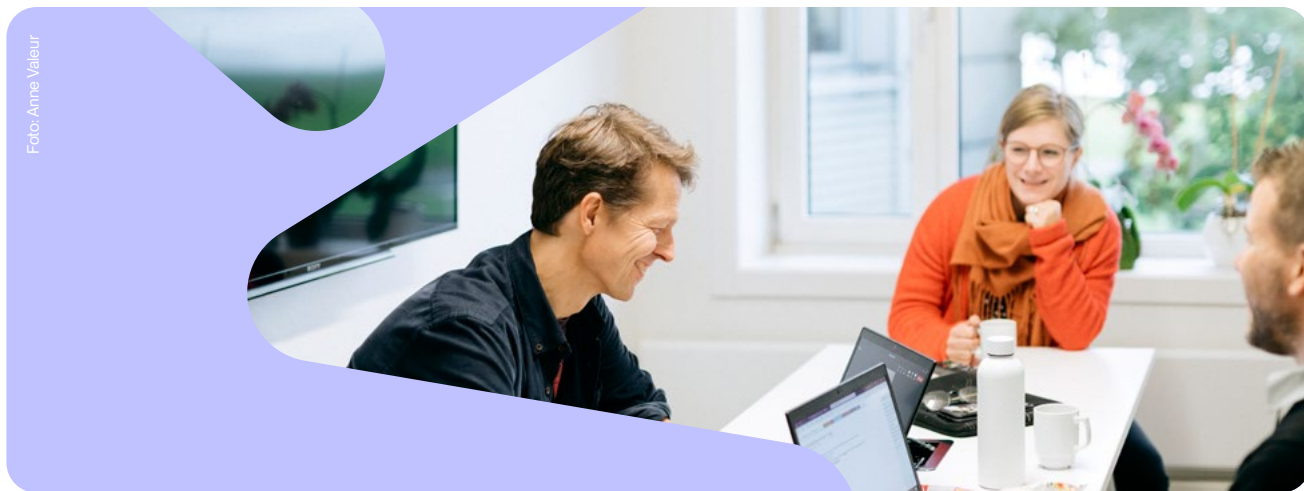
Foto: Jonas Bendiksen

Målområde:

Styrket konkurransekraft og
innovasjonsevne



Forskningsrådet bidrar til økt verdiskaping gjennom å øke forsknings- og utviklingskapasiteten i næringsliv og offentlig sektor



Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne gjennom forskning er viktig for å løse store samfunnsutfordringer og for å utvikle flere verdiskapende og bærekraftige næringer. Innovasjonssystemet i offentlig sektor må utvikles, og samspill med forskning og næringsliv om nye løsninger styrkes. Kunnskap må deles og tas i bruk i næringsliv og offentlig sektor i hele landet for at vi skal lykkes med verdiskaping og den grønne og digitale omstillingen. Det norske forskningssystemet må være en sterk pådriver

for omstilling og ny næringsutvikling, tilpasset regionale og nasjonale behov, og for at norsk næringsliv skal hevde seg på internasjonale markeder. Etablert og nytt næringsliv og offentlig sektor har store muligheter til å skape verdier gjennom kunstig intelligens og digitale teknologier, og for å utvikle internasjonalt konkurransesterke produkter og tjenester. Dette krever at kvalitet og kapasitet økes gjennom langsiktig forskningsinnsats, spesielt innenfor fagområder i rask teknologisk utvikling.



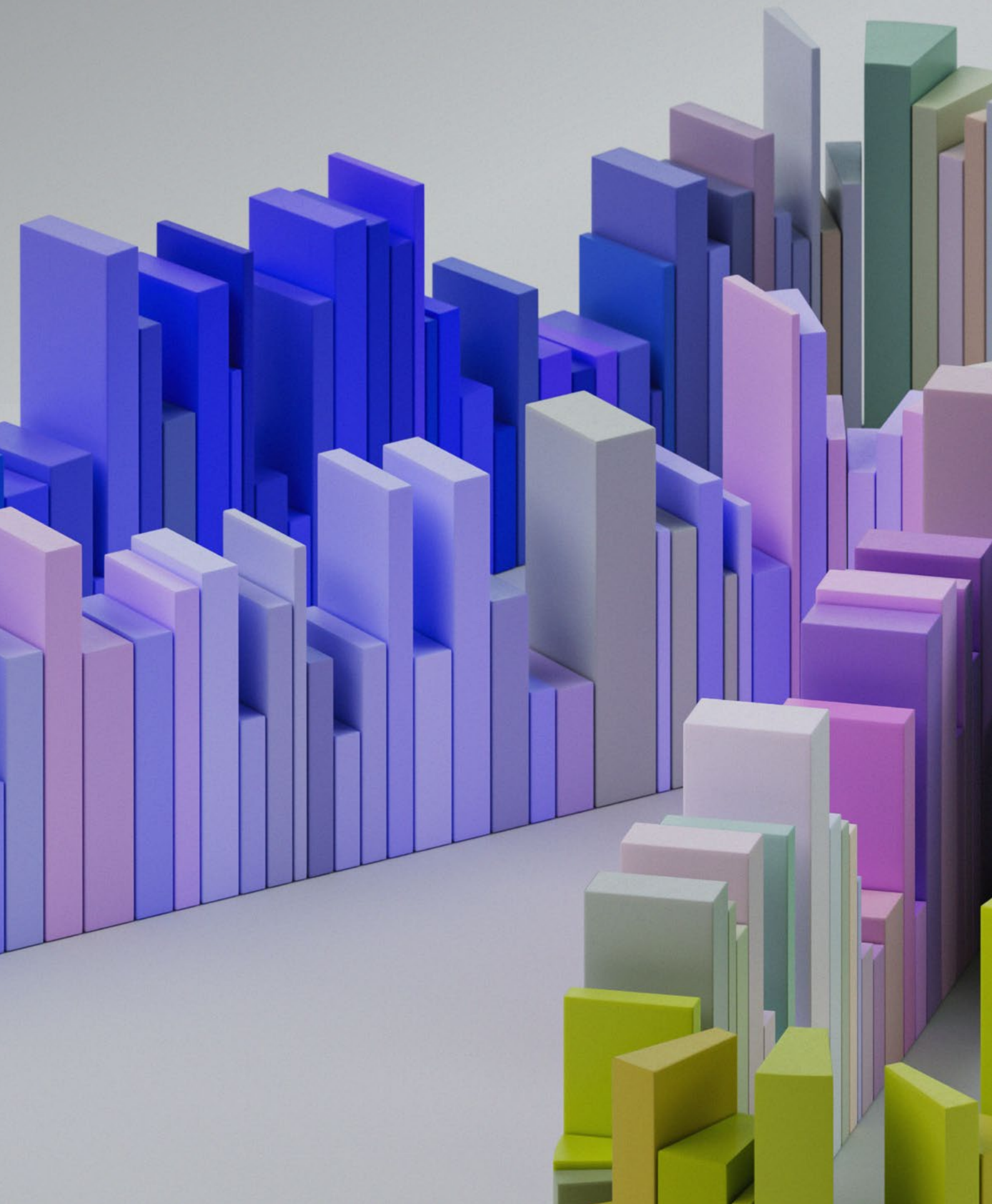
Høyt tempo i utviklingen av teknologier og stor dynamikk i bruksområder og markeder gjør at Forskningsrådet må ha fleksibilitet i virkemidlene, og hyppigere tildelingsfrekvens, samt legge til rette for bedre samspill for kunnskaps- og kompetansedeling, og internasjonalt samarbeid. Regjeringens ambisjon om økt innsats av forskning og utvikling i næringslivet krever gode rammebetingelser for næringsutvikling, innovative partnerskap, nye kunnskapsbaserte næringer og vekstbedrifter, samt videreutvikling av etablert næringsliv. Forskningsrådet vil legge til rette for mobilitet og til at forskningsinstitusjonene bidrar mer til innovasjon og nyskaping i bredden av fag og disipliner.

Virkemidlene må være tilgjengelige og brukervennlige, og virkemiddelapparatet skal bidra til å mobilisere nye aktører og koble verdikjeder og sektorer. Det er behov for mer forskning og forskningsbasert innovasjon i bredden av offentlig sektor slik at den skal kunne levere gode, effektive tjenester i hele landet. Offentlig innkjøpskraft må i større grad være innrettet slik at den styrker samspill og innovasjonsevne i privat og offentlig sektor.

Prioriteringer:

- Vi bidrar til en innovativ offentlig sektor med høyere endringstakt.
- Vi retter forskning og utvikling inn mot verdiskaping, bærekraftig omstilling og effektive tjenester i hele landet, gjennom løpende og fleksible ordninger for næringsliv, offentlig sektor og forskningsinstitusjonene.
- Vi styrker innsatsen for forskning og forskningsbasert innovasjon innenfor kunstig intelligens og digitale teknologier, og kunnskapen om anvendelse og samfunnskonsekvenser av disse.

Målområde: Velfungerende forskningssystem



Forskningsrådet bidrar til godt samspill i forskningssystemet



Et velfungerende forskningssystem er en grunnleggende forutsetning for god forskning og for å nå målene i forskningspolitikken. Forskningsrådet skal legge til rette for at forskningsressurser og -resultater utnyttes best mulig, og bidrar til forskerrekruttering til alle samfunnets sektorer og til gode og attraktive forskerkarrierer. Forskningsrådet skal skape merverdi for forskning i hele landet, støtte opp under utviklingen av samisk forskning, og forskning om samisk samfunn og kultur, herunder tradisjonell og erfaringsbasert kunnskap.

Vi skal videreutvikle vårt samarbeid med andre aktører og bidra til nye samarbeidsformer som fører til bedre samspill, blant annet mellom forskning, utdanning og innovasjon, nasjonalt og internasjonalt forskningssystem og offentlig og privat finansiering. Vi vil videre bidra til utvikling av de forskningsutøvende sektorene slik at deres fortrinn utnyttes bedre i et forskningssystem som underbygger samspill.

EUs rammeprogram for forskning og innovasjon er verdens største i sitt slag, og Norge deltar aktivt i dette. Å få til et godt samspill mellom rammeprogrammet og nasjonale virkemidler har derfor høyeste prioritet. Det er også viktig å bidra til styrket samarbeid utenfor Europa, og Regjeringen har spesielt pekt på Panoramalandene som viktige samarbeidspartnere. Det er behov for å styrke samarbeidet med de nordiske landene og regioner i vekst, som for eksempel det afrikanske kontinent. Her vil det åpne seg muligheter for forskningssamarbeid på høyt nivå, og kommersielle muligheter for norsk næringsliv. Vår ambisjon er å fortsatt øke samarbeidet med de beste forskningsnasjonene, og vil gjøre dette innenfor rammene av at forskningssamarbeidet skal være så åpent som mulig, og så sikkert som nødvendig.



Avansert forskningsinfrastruktur er en drivkraft i et velfungerende forskningssystem, en forutsetning for forskning av høyeste kvalitet, og gir muligheter for styrket samarbeid mellom forskningsaktører, næringsliv og samfunnet. Forskningsrådet skal derfor arbeide for en prioritering av forskningsinfrastruktur, deling og tilgjengeliggjøring av data, ved å investere i nasjonal forskningsinfrastruktur og norsk deltakelse i internasjonale infrastruktursamarbeid som støtter opp under norske prioriteringer.

Åpen forskning innebærer både deling av forskningsresultater og -data, og muliggjør også for mer involvering av brukere i forskningen og tilgjengeliggjør forskningen for aktører utenfor de etablerte forskningsinstitusjonene.

Prioriteringer:

- Vi bidrar til å utvikle et velfungerende forskningssystem med høy kvalitet i forskningen og som møter samfunnets omstillingsbehov.
- Vi arbeider for at det norske forskningssystemet skal ha tilgang til topp moderne forskningsinfrastruktur.
- Vi styrker vårt arbeid med internasjonalisering av forskning ved å bidra til et godt samspill mellom det nasjonale og internasjonale forskningssystemet.
- Vi vil følge opp Stortingets og Sametingets behandling av sannhets- og forsoningskomisjonens rapport.

Målområde:
God rådgivning



Forskningsrådet setter dagsorden som uavhengig og kunnskapsbasert rådgiver



Forskningsrådet har en ambisjon om å sette dagsorden som uavhengig, forskningspolitisk rådgiver for regjering, Stortinget, Sametinget, forsknings- og innovasjonsaktørene og internasjonale samarbeidspartnere. Vi vil videreutvikle dialogrollen og lytte til omverden i vår rådgivning. Rådgivningen skal skape forståelse for at bruk av forskning er nødvendig, og bidra til å opprettholde høy tillit til forskning. Vi må derfor i større grad synliggjøre resultater fra forskningen, inkludert å fremme norskspråklig formidling, og arbeide for økt oppmerksomhet om forskningens rolle i samfunnet.

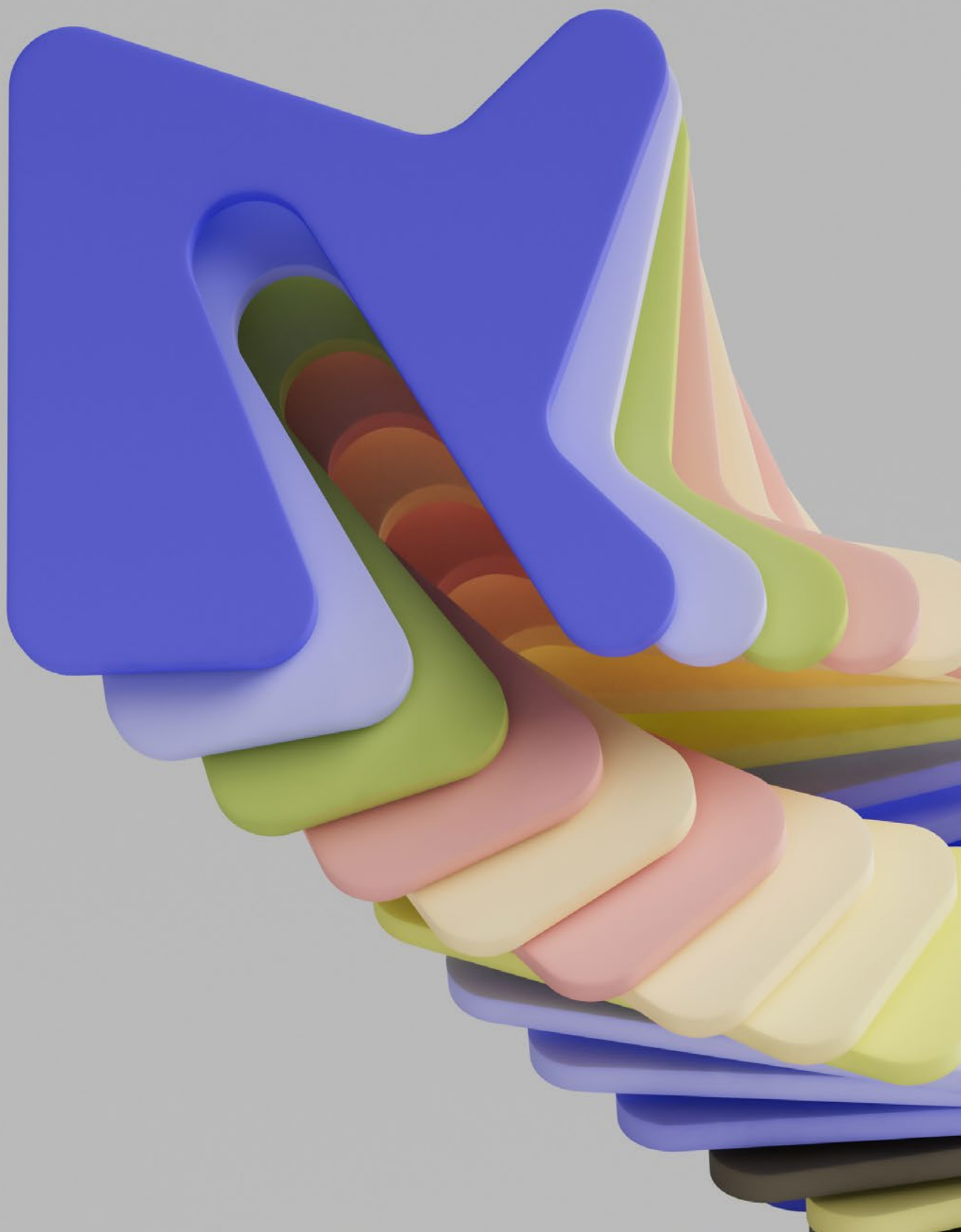
Vi må ha et solid kunnskapsgrunnlag for forskningspolitiske råd. Vi vil videreutvikle kunnskapsgrunnlaget for rådgivningen, blant annet gjennom å involvere forskningsmiljøene og utnytte den fagkompetansen som finnes i porteføljestyrene når vi utformer våre forskningspolitiske råd.

Vi skal arbeide for at rådgivningen bidrar til bedre koordinering og samspill i hele forskningssystemet og i det sektorovergrepene arbeidet. Gjennom vår rådgivning bidrar vi til at Kunnskapsdepartementet har et godt grunnlag for å utøve sin koordinerende rolle i forskningspolitikken, og vi skal ta initiativ til, og støtte opp om, satsinger som involverer flere departementer.

Prioriteringer:

- Vi er med på å sette agenda for den forsknings- og innovasjonspolitiske diskusjonen i samspill med relevante aktører.
- Vi styrker og synliggjør kunnskapsgrunnlaget for rådgivningen.
- Vi bidrar med merverdi til departementenes sektorpolitiske og tverrsektorielle satsinger.

Målområde: Virksomhetsutvikling



Et kompetent og effektivt Forskningsråd

Forskningsrådet skal også i fremtiden være en attraktiv arbeidsplass. Vi står overfor omfattende endringer som påvirker hvordan vi arbeider, hvem som arbeider med hva og hvilken kompetanse som trengs. Raskere endringer vil påvirke oss, og vi må kontinuerlig utvikle oss for å være en relevant aktør, samtidig som vi opprettholder et godt arbeidsmiljø, og inkluderer de ansattes perspektiv i endringsprosesser.

Vi skal svare på oppdragsgiveres og brukeres behov gjennom våre brukervennlige tjenester, blant annet ved å inkludere aktørene i forsknings- og innovasjonssystemet i utviklingen. Vi vil øke brukerorienteringen for å møte brukernes forventninger om tilpassede og sammenhengende tjenester som passer deres utfordringer og

behov. Vi vil ivareta behovet for brukervennlighet og langsiktighet, og samtidig eksperimentere og effektivt iverksette nye ordninger. Dette inkluderer å vurdere alternative finansieringsformer for forskning og utvikling og samfinansiering med andre aktører.

Digitalisering og forenkling av arbeidsprosesser er krav for å imøtekomme en mer effektiv bruk av offentlige midler. Vi vil bruke ny teknologi der det forventes av både brukere og egne ansatte. For å være en innsiktsdrevet virksomhet må vi forvalte vår informasjon og få tilgang på ny informasjon på en bedre måte enn i dag. Vår kompetanse tilpasses fremtiden og vi må sikre oss relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet også i et stramt arbeidsmarked.

Prioriteringer:

- Vi har en systematisk tilnærming til virkemiddelutvikling og eksperimentering for å tilby treffsikre ordninger.
- Vi forenkler og digitaliserer i større grad våre tjenester og arbeidsprosesser, med bruk av data, analyse og kunstig intelligens integrert i oppgaveløsningen.
- Vi jobber systematisk for å ha relevant kompetanse og tilstrekkelig kapasitet for fremtidige utfordringer og muligheter.
- Vi legger til rette for trivsel og engasjement i jobben, gjennom gode arbeidsprosesser, mestring og utviklingsmuligheter, og inkluderende sosiale og faglige arenaer.



Norges forskningsråd
Besøksadresse: Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01

post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Design: BOLDT
Foto/ill. omslagsside: CATK

ISBN 978-82-12-04047-2 (pdf) Forskningsrådets strategi

